

Лілія ПАЦАЛЮК,
здобувач третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти Тернопільського національного
педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

Науковий керівник:
Галина МЕШКО,
доктор педагогічних наук, професор,
в.о. завідувача кафедри педагогіки та менеджменту освіти
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка
Тернопіль, Україна
liliapatsaluyk96@gmail.com

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ФОТОМИТЦІВ

У координатах підвищення якості мистецької освіти загалом й удосконалення професійної підготовки майбутніх фотомитців зокрема важливим є вивчення зарубіжного досвіду. Аналіз зарубіжного досвіду підготовки фотомитця у світовій практиці свідчить про те, що він варіюється від традиційної академічної освіти в університетах мистецтв до спеціалізованих короткострокових курсів, воркшопів та онлайн-курсів.

Варто зауважити, що короткострокові курси популярні для тих, хто бажає опанувати конкретні навички або поглибити знання без відриву від роботи. Серед спільних особливостей традиційної академічної освіти – акцент на розвиток індивідуального художнього бачення, критичного мислення та міждисциплінарних навичок.

Задля розуміння базових підходів до підготовки фотомитців розглянемо досвід підготовки в університеті Savannah College Art and Design (Сполучені Штати Америки) та Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego (Польща).

Аналіз освітніх програм SCAD та Akademia дає підстави стверджувати, що до ключових елементів підготовки фотомитця належить розвиток технічних знань, критичного мислення та візуальної грамотності у контексті міждисциплінарного підходу. У комплексі це забезпечує формування власного

портфолію фахівця, його професійне становлення. Тому закладами освіти передбачено освітні компоненти (ОК), які здатні сформувати означені вище елементи.

Розвиток технічних знань охоплює опанування основами фотооптики, розвиток умінь використовувати різне обладнання, освітлення, а також оволодіння програмами для обробки зображень. Так у SCAD передбачено вивчення ОК «Дослідження камерою та техніка»; ОК «Відеотехніка для фотографів»; ОК «Застосування освітлення: від продуктів до портретів» [1] та ін.. Аналогічні чи подібні ОК представлено і у програмі Академії: ОК «Фотографічні процеси», ОК «Фототехнічне обладнання» [3] тощо.

Розвиток критичного мислення та візуальна грамотність передбачають розвиток уміння «читати» зображення, розуміти їхній історичний та культурний контекст, а також виражати особисту художню позицію. Серед ОК – «Фотографічний наратив: візуалізація історій», «Фотографічний портрет: виявлення ідентичності та сутності» (SCAD) [1]. В Академії – «Фотографічні процеси», «Фотографічні техніки» [3] та ін. Цьому також сприяє опанування класичних видів мистецтва: живопису, рисунку, історії мистецтва, композиції.

Попри зазначене, обидві програми спрямовані і на розвиток фінансової грамотності фотохудожника, його комунікативних навичок, зокрема й іноземною мовою, чітко визначають професійну кваліфікацію, передбачають значний обсяг практичної підготовки (ОК «Переддипломна практика», ОК «500-рівневий SCAD pro»).

Варто зазначити, що програми підготовки бакалавра фотомитця у закладах вищої освіти США та Польщі спроектовані з урахуванням міждисциплінарного підходу, адже сучасна мистецька освіта інтегрує фотографію з іншими видами мистецтва та медіа, інсталяції, цифровим дизайном.

Отже, проаналізовані програми є комплексними, передбачають опанування не лише технічними аспектами фотографії (аналогова, цифрова зйомка, обробка), а й глибоке занурення у творчість. Основна увага

приділяється формуванню практичних навичок, роботі з професійним обладнанням, що відповідає вимогам ринку праці. Зарубіжний досвід свідчить, що успішна підготовка фотомитця потребує своєрідного балансу між технічною майстерністю, творчим баченням та усвідомленням контексту сучасного мистецтва.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Bachelor of Photography. Savannah College Art and Design. URL: <https://ua.educations.com/institutions/savannah-college-of-art-and-design/bakalavr-fotografiyi>. (дата звернення: (24.10.2025)).
2. Художня освіта в галузі візуального мистецтва. URL: https://www-pomaturzepl.translate.google.com/szkola/akademia+sztuk+pieknych+w+lodzi/496:985?_x_tr_sl=pl&_x_tr_tl=uk&_x_tr_hl=uk&_x_tr_pto=sdn. (дата звернення: (24.10.2025)).
3. Programu nauczania zawodu fotograf. URL: <https://mail.gce.gliwice.pl/odidz/fot.pdf>. (дата звернення: (24.10.2025)).

